

Nr 1 2023

EXO

Om och kring Helsingborg

HBG Works

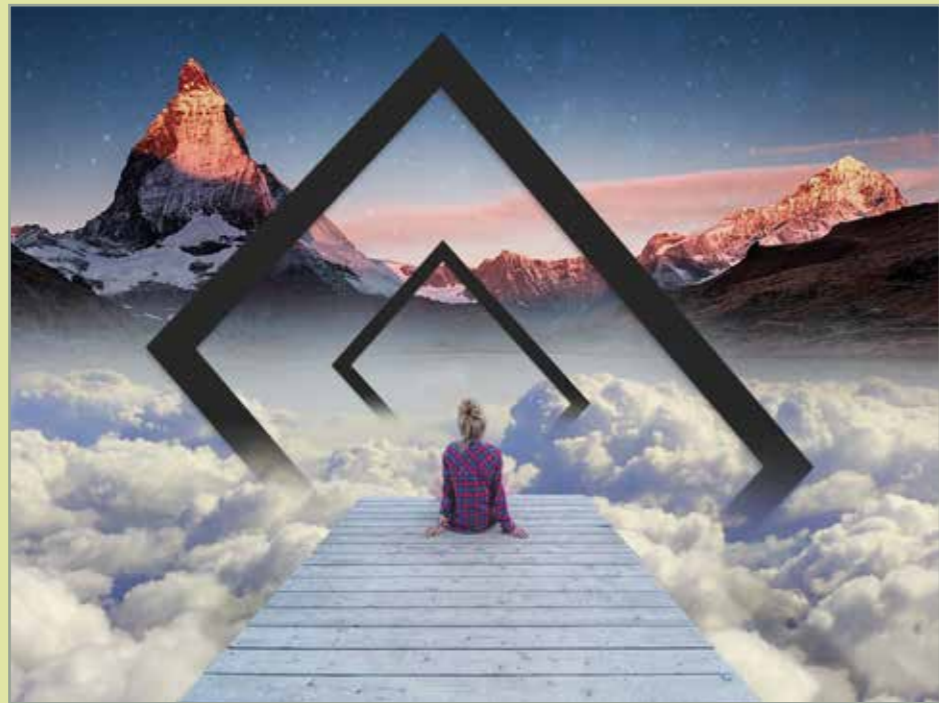
Innovation i Helsingborg

FCH Parastars

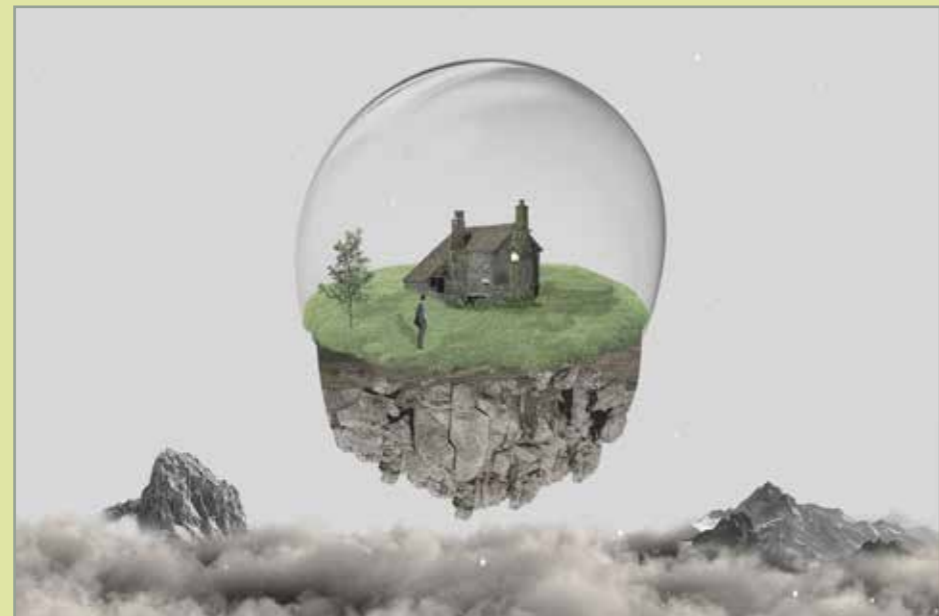
Mer än ett lag

Homo Stultus

Den klantiga människan

Outlook

Floating bubble

Bilder - Martina Svensson

Omslag - Erik Myhrvold

Redaktion

Alla idéer till artiklar kommer från deltagarna; vid frukostbordet, funderingar, samtal m m. Handledarna hjälper till med genomförandet av det redaktionella arbetet och som bollplank.

Sociala medier: Bosse Popovic

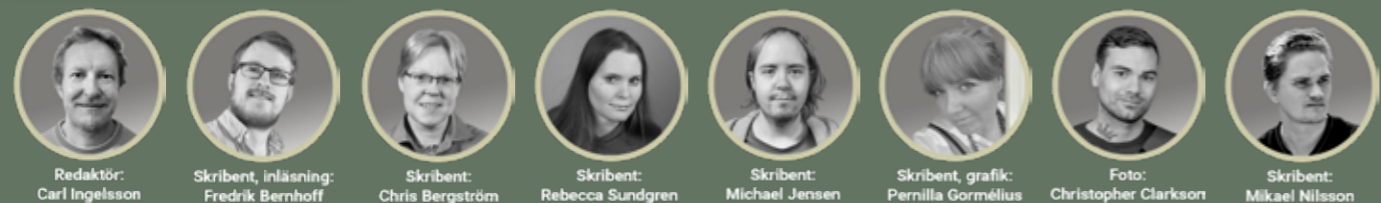
Grafik: Marre Svensson

Foto, grafik: Eddie Olofsson

Grafik: Erik Gustafsson

Grafik: Christian Ulf

Foto, grafik: Christoffer Herrstedt

Redaktör: Carl Ingelsson

Skribent, inläsning: Fredrik Bernhoff

Skribent: Chris Bergström

Skribent: Rebecca Sundgren

Skribent: Michael Jensen

Skribent, grafik: Pernilla Gormélius

Foto: Christopher Clarkson

Skribent: Mikael Nilsson

Detta nummer har fokus på människans både goda och dåliga sidor. Innovation, att utveckla nya saker och att vara kreativ är ju en av människans främsta förmågor. Detta har hjälpt människan att utvecklas till det vi är idag. Å andra sidan har vår hjärna inte riktigt följt med i tiden, i många avseenden är den kvar i stenåldern. Detta plus maktbegär, egoism och girighet sätter fingret på varför det ser ut som det gör i världen trots att vi är så utvecklade materiellt.

Man kan säga att vi är fantastiska på att komma på saker, men vi har ofta inte den mänskliga mognaden eller moralen att använda det rätt. En sak kan ju användas på olika sätt; en kniv kan skära bröd eller döda någon. Om vi tittar på Internet som när det startade var en sån fantastisk möjlighet till kommunikation, kunskap och förståelse, så finns det nu tyvärr ytterligare en dimension. Bedrägerier, hat, desinformation, psykisk ohälsa, krigföring, identitetsstöld, hacking, darknet etc. Datorer och mobiler som förenklar vår vardag på så många sätt används också till insamling av personlig information och övervakning. Vi har blivit kunder i stället för människor. Vår personliga integritet är hotad.

Så på grund av vårt eget agerande är mycket bra som uppfunnits ett tveeggat svärd som skadar oss lika mycket som det gör nytta. Vi måste därför ta, och få lov att ta personligt ansvar för hur vi väljer att agera, inte bara välja den enklaste/mest bekväma vägen. Det allmännas bästa idag är kanske inte det imorgon, och då är det försent att backa.

Carl Ingelsson

Lyssna på artikeln här

Sid 4..... Hbg works

Sid 10..... Bilden

Sid 12..... Mixat

Sid 14..... Den klantiga människan

Sid 20..... Galleri

Sid 22..... Miniatyrspel

Sid 24..... FCH Parastars

Sid 28..... Varierande vetande

Sid 30..... Buxtehude

Sid 32..... Kultur

Sid 35..... KAN filmfestival

Sid 36..... Hogwarths Legacy

Sid 38..... Att träffa någon

Sid 39..... Okända djur

Sid 4

Sid 12

Sid 20

Sid 39

Sid 22

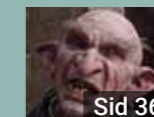
Sid 14

Sid 24

Sid 32

Sid 36

Sid 35

Sid 28

Sid 30

Exo ges ut två gånger om året av DV Media, Vård- och omsorgsförvaltningen i Helsingborg.

Ansvarig utgivare: Sofia Andersson Redaktör: Carl Ingelsson Mail: dv.media@helsingborg.se

Facebook: www.facebook.com/dvmedia.hbg Hemsida: www.dvmedia.se

DV Media är en daglig verksamhet för personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning

HBG Works

- Innovation i Helsingborg

Fredrik Bernhoff

Carl Ingelsson

Lyssna på artikeln här

Lyssna på intervjun här

Bilder:
DV Media
Mediebanken
HBG Works

www.dvmedia.se

Helsingborg satsar ju mycket på att ligga i framkant när det gäller innovationer och teknologi för att lösa framtidens behov. Därför finns det en verksamhet som heter HBG Works. Här ska man hjälpa fram de idéer som finns för att förbättra arbetet i stadens verksamheter och för medborgarna. Och idéerna kan komma från vem som helst. Kanske du själv har funderat på något på ditt jobb och tänkt "det här skulle ju kunna göras bättre" eller "hade nåt sånt här funnits skulle personal kunnat frigöras". Vi har träffat Malin Starvall, UX-designer i deras lokaler på Drottninggatan för att få reda på hur man arbetar med innovationer i Helsingborg.

Malin Starvall, UX-designer på HBG Works

Vad arbetar ni med på HBG Works?

HBG Works är stadens gemensamma mötesplats för innovation. Här jobbar en rad olika team som alla stöttar innovationsarbetet på ett eller annat sätt. På HBG Works kan man delta i workshops, testa teknik och sammanstråla med andra för att hitta samarbeten. Man kan också låna lokaler till aktiviteter och möten som rör innovationsarbetet.

Den som jobbar med innovation i staden kan få stöd och hjälp för att komma vidare med sin idé. Behöver man komma i kontakt med andra som kan bidra i arbetet, får man hjälp med att hitta rätt personer, antingen inom den egna organisationen eller hos externa aktörer. Man kan säga att HBG Works hjälper till från ax till limpa med allt vad det innebär av research, test, design, utveckling, pilotprojekt, bollplank och implementering.

De idéer som dessutom tar sig an någon av våra största utmaningar är allra högst prioriterade.

Vad arbetar då en UX designer med?

Ja, en UX designer kan egentligen arbeta med ganska många olika saker. Men om man ska förklara det kort så är det en designer som jobbar med användarupplevelser i olika IT-lösningar, som appar eller webbsidor. Men här på Design och Innovation så är det väldigt blandat. Det kan vara användarupplevelser i egentligen allt som kan upplevas på något sätt.

User story mapping, en överblick över hur en fiktiv invånare ska kunna se uppdateringar i sina ärenden.

Man gör mycket användartester som att man jämför olika funktioner på en hemsida, man jobbar med research, man undersöker. Är det lättare att använda en annan lösning som redan finns? Om jag ska utveckla en app där jag ska göra en receptsamling på nätet, vad finns det för andra konkurrenter? Då googlar man runt och försöker hitta hur andra har löst problemet. Och så kommer man göra något bättre än det förhoppningsvis.

Hur kan en arbetsdag se ut?

Vi jobbar med stadens alla olika innovationsprojekt. En dag kan vara att man sitter och gör en hemsida till någon. Men vi kan också vara ute hos en förvaltning och göra intervjuer inför något projekt, eller för att ta reda på hur någonting fungerar. Vi har till exempel hjälpt AMF, arbetsmarknadsförvaltningen, att titta på hur en sida som heter "Skåne växer" fungerar. Detta för att ge dem en rapport om hur de kan gå vidare med hur de ska använda den sidan, om de ska använda den och så vidare. Några dagar kanske man gör en workshop, andra sitter man bara i möten. Så det är jättevärderat från dag till dag hur en dag ser ut här på HBG Works.

Det låter spännande. Och hur många anställda är ni då här?

I mitt team är vi 11 stycken med min chef.

Kan vem som helst som har en idé till en ny innovation komma in här och presentera den? Hur går man tillväga?

Ja, i princip är det så det funkar. Vi har ju något som heter innovation.helsingborg.se. Där kan man läsa om den här platsen som heter HBG Works och vilka personer man kan vända sig till, och vilka innovationer som redan är igång.

Är man anställd i staden så går man egentligen först till sin som det heter **innovationsledare**, alla förvaltningarna i staden har en innovationsledare. Då går du till den personen och presenterar din idé, och så berättar hon eller han hur du ska gå vidare.

Men på den här sajten innovation.helsingborg.se så finns det lite olika guider, övningar, tips och mallar på hur du kan arbeta med din idé. Så där kan man också börja.

Intervjun till denna artikel gjordes som en podd. Vi ser Fredrik och Malin här.

Och detta vänder sig till alla i staden, alltså även näringslivet etc.?

Ja, näringslivet är absolut välkommet att bidra, vi har ju en del företag som ägs av kommunen. Vi har Öresundskraft och Pingday (driver ett trådlöst nätverk för IoT i Helsingborg) Det är två företag som är med i många av våra projekt.

Just nu har vi ett projekt som vi håller på att skala upp som heter Klimatdata i stadens skolor. Där har vi ett externt företag som ska hjälpa oss att ta fram en ny dashboard (kontrollpanel) så att vi kan visa olika sorters klimatdata på ett lättbegripligt sätt för stadens skolbarn. Så det är ju alltid välkommet om näringslivet kan bidra.

Helsingborg satsar mycket pengar inom det här med innovationer. Men hur ser en bra innovation ut?

En bra innovation är ju någonting nytt som gör nytta brukar man definiera det som, men det är kanske inte så konkret exempel.

Vi har till exempel idag fått höra om ett projekt som heter Hellingringen (efter idékläckaren Helle Wictor), och det är en toalettring som man har prototypat och tagit fram för att hjälpa inom vården främst. Det handlar om ifall du är lite äldre, eller om du kanske har någon form av kognitiv sjukdom, så kan det vara svårt att förmedla hur du mår, hur du sköter din mage. Förstoppning och dylikt påverkar ju hela din kropp och ditt mående. Då kan den här toalettringen hjälpa till med att man får reda på mer om hur personen mår, även om hen inte själv kan kommunicera det. Så det är en fantastisk uppfinning helt enkelt.

Visst är det, absolut. Och om man då tittar på utvecklingsprocessen? Hur ser det då ut från idé till färdig produkt?

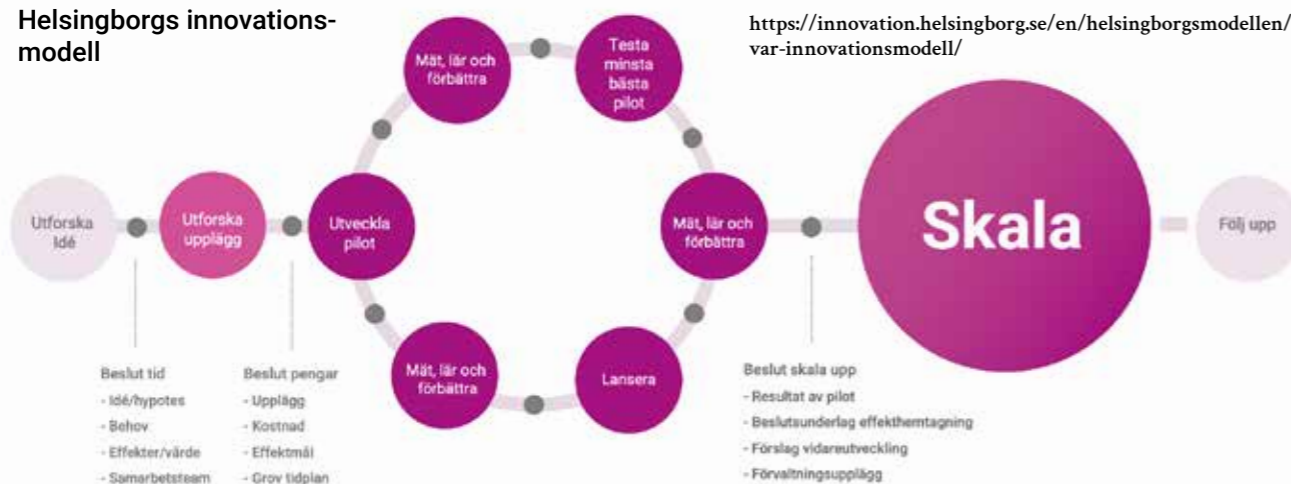
Det är nog ungefär lika individuellt som allt annat, men vi har ju en modell som vi använder oss av här i Helsingborg som kallas för Helsingborgs-modellen.

Den går ut på att man först har en utforskande fas, och sen kan man göra en pilot (provstudie i mindre skala) av det om man får finansiering. Och som jag nämnde innan är det främst genom sin innovationsledare som man får reda på ifall man har en idé som känns värd att satsa på. Sen kanske man testar den under ett år och beroende på hur piloten faller ut så skalar man upp den eller lägger ner.

Med andra ord; om man har tagit fram en prototyp på en hemsida eller den här toalettringen så testar man den under en tid och ser om prototypen får den här önskade nyttan som vi ville. Hjälper den våra invånare eller gör den ingen nytta? Och så tar man ett beslut därifrån om man ska skala upp det eller att lägga ner. Så det kan se ganska olika ut. Vissa processer går mycket fortare än andra men oftast så tar det rätt lång tid, i alla fall minst ett år för att hinna utforska och testa.

<https://innovation.helsingborg.se/en/helsingborgsmodellen/var-innovationsmodell/>

Helsingborgs innovationsmodell

En annan innovation är plattformen "Laiban" som används på olika förskolor i Hbg. Hur funkar den?

Laiban är ett projekt som har drivits här på på HBG Works eller Design och Innovation, och det är en idé av en jättedriven förskollärare som heter Simon Melin.

Han hade en idé om att på en iPad skapa någon sorts plattform där förskolebarnen kunde kommunicera med den här plattan. Till exempel kan barnen fråga plattan vem som ska hämta dem på eftermiddagen eller kvällen. De kan fråga om maten de ska äta idag och de kan fråga om vädret. Ja, det är en massa funktioner i den här lösningen, och tanken med idén var ju att spara tid för fröknarna eftersom de fick lägga väldigt mycket tid på att svara på frågor. Då kan barnen gå till paddan istället så kan de ju fråga hur många frågor de vill, hur länge de vill, och fröknarna kan fokusera på annat, de har ju att göra.

Laiban utvecklas ju fortfarande vad jag vet och jag vet också att den har spridit sig till fler kommuner. Så det är ju verkligen en innovation som har skalats upp och spridits i resten av Sverige också.

Stadens bedömningskriterier för innovationer

Våra bedömningskriterier

Det är stadens förvaltningar som tar beslut om satsningar på innovationsinitiativ. För att vägleda dem i den processen finns ett antal bedömningskriterier. Ju fler av kriterierna som ett initiativ uppfyller, ju högre sannolikhet är det att initiativet är en möjlig innovation.

- Löser ett behov inom ett strategiskt område (utmanar kärnverksamheten eller löser en av stadens gemensamma utmaningar)
- Har stor utväxlingspotential i värde (finns skalbarhet)
- Har en tänkbar nationell/global nytta
- Har teknisk höjd (om teknik inblandat)
- Är datadrivet (kan mäta effekter)
- Finns inte med i ordinarie utvecklingsplan
- Görs i samarbete med andra (t.ex. invånare, akademi, föreningsliv, näringsliv, annan offentlig aktör)
- Har en engagerad idébärare
- Har ett osäkert resultat (kan leda till disruption)

Varje förvaltning beslutar om sina pengar och förvaltningen beviljar innovationsmedel inför att pilot utvecklas. Staden uppmanar till samfinansiering av gemensamma initiativ.

<https://innovation.helsingborg.se/en/helsingborgsmodellen/var-innovationsmodell/>

Barn använder "Laiban" på förskolan.

Kan man använda "Laiban" som hjälpmedel på dagliga verksamheter eller boende?

Ja, "Laiban" har eller hade i alla fall en kompis som heter "Emily", tror jag om inte jag minns helt fel, och hon var väl tänkt att vara inom äldre vården. Sen flög den inte lika bra som Laiban, men Laiban är ju byggd på ett sådant sätt att man ska kunna förändra den till den verksamheten som man vill förankra den i.

Så jag tror absolut att man skulle kunna ha den i en helt annan verksamhet, och att man då bara anpassar innehållet till den verksamheten. Så har man ett sådant behov så tycker jag absolut att man ska ta kontakt med någon av oss här på Design och Innovation eller prata med Simon Melin. Så kan man säga att vi spinner vidare på den idén.

Ja, och om vi då blickar lite framåt in i framtiden. Hur skulle framtidens innovationer kunna se ut?

Det är ju jättesvårt att säga, men det är väl egentligen bara fantasin som sätter gränser, tänker jag. Men det är ju mycket prat om AI nu, så jag tror att det kommer att finnas mycket innovationer som baseras på AI. Ja vi får se.

Kan man säga att AI är framtiden?

Ja, det kan man säga, en del av framtiden i alla fall.

Vad och när och hur kan vi som vanliga privatpersoner ha för nytta av olika slags innovationer?

Man kan säga att alla innovationer som vi jobbar med här i Helsingborgs stad handlar ju om att på ett eller annat sätt göra det bättre för invånarna, både de som arbetar och de som bor här. Vi gör ju ingenting som inte ska göra det bättre för invånarna. Sen så kan det ju se olika ut. Det finns ju många innovationer inom förskolan som vi ju pratade om precis, och det finns inom vården. Men

"Trappan"

Vad krävs för att lyckas med innovation?

Som en del i det strategiska arbetet studerade Helsingborgs stad andra organisationer som varit framgångsrika i sitt innovationsarbete. Sex gemensamma framgångsfaktorer identifierades, vilka också hade stöd i forskningsresultat. För att lyckas med innovation krävs bland annat:

Högt uppsatta mål med innovationsarbetet.

Öronmärkt budget som bara ska gå till innovation.

En kultur som präglas av tillit, transparens, mod och prestigelöshet.

Frigjorda resurser, så att medarbetare kan dedikera tid till arbetet med innovation. Det arbetet kan inte göras vid sidan om ordinarie arbetsuppgifter.

Snabba beslutsled, därför att entusiasmen kring nykläckta idéer tenderar att tyna bort om beslutsvägarna är för långa.

Ett helt ekosystem med processer för såväl idéarbete och testning som uppskalning av innovationerna.

även socialförvaltningen, ja, egentligen alla förvaltningar. Sen ser det lite olika ut vad det är för nytta såklart. Men som sagt, innovationerna ska göra nytta för stadens invånare och gärna resten av världen också. Det är ju det främsta syftet. Men framför allt för Helsingborgarna.

Det finns en trappa här. Kan du berätta mer om den?

Ja precis, vi har en trappa här på HBG Works där man bland annat kan lyssna på olika föredrag. Oftast är det anställda i staden som håller föredragen, men om det finns företag i staden som vill komma hit så är det också välkommet. Ibland har vi workshops, och så kör vi ju alla våra demos som det kallas, när vi presenterar för varandra vad vi har gjort under de 2 gångna veckorna.

Det är så att vi alla ska ha koll på var vi ligger i våra processer och projekt, att det går framåt. Både saker som har gått bra och ibland saker som har gått dåligt också.

<https://innovation.helsingborg.se/helsingborgsmodellen/innovation-som-en-naturlig-del-av-verksamheten/>

Här framför "Trappan" håller man möten och lyssnar på föredrag och presentationer, eller har workshops.

Sitter ni tillsammans med de som jobbar vid datorerna, skapar de olika appar eller vad?

Ja, vi sitter tillsammans allihop, och det är ju väldigt smidigt som det är just nu. Till exempel om man som jag har hjälpt ett projekt som heter "min skola", eller det här med klimatdata och kontrollpanelen som jag nämnde innan. Då sitter ju alla de människorna som vi behöver jobba med i samma rum om man behöver fråga någonting.

Vilka program sitter man och jobbar med för att utveckla de här apparna och vilka språk sitter man och programmerar i?

Som UX designer så programmerar man nästan ingenting. Ibland kanske man gör lite HTML eller CSS. Man gör väldigt mycket presentationer och som UX-designer är det mycket powerpoint. Men annars är

väl film det främsta verktyget vi använder för att göra prototyper.

Jag tänker att om man då som utomstående kan lansera sina egna innovationer så är det ju bra att veta vilka språk som faktiskt används?

Jag vet faktiskt inte exakt vad utvecklarna använder för programmeringsspråk om jag ska vara ärlig. Och jag tror att dom flesta som jobbar med programmering här kan nog lite av allt, men jag vet inte om det finns något fastställt som staden använder sig av.

Och länge har verksamheten funnits i de här lokalerna där ni är nu?

Jag tror att man flyttade hit i början av 2019. Ja, även hela det här HBG Works konceptet. Det föregicks av någonting som kallades för Idéslussen, och det var ju egentligen där som hela det här innovationsarbetet började. Men det var före min tid, så jag är inte så insatt i det.

Du nämnde tidigare att ni snart ska flytta er avdelning till nya lokaler som ligger i Oceanhamnen?

Ja, det är väl inte helt spikat var det kommer vara någonstans, men det lutar åt att det är i Oceanhamnen som den nya innovations- och transformationsavdelningen hamnar. Men det är ju bara min avdelning som flyttar, de andra blir kvar här i dessa lokalerna. Hur det slutligen blir får vi se, men samarbetet fortsätter ju.

När är det här flytten tänkte gå av stapeln?

Det finns inget fast datum, men det kommer förmodligen bli nu under senvåren eller under sommaren misstänker jag.

Någonstans här i Oceanhamnen kommer den nya innovations- och transformationsavdelningen att hamna under våren/sommaren.

Vår. Ett litet rött hus vid vägens slut, precis nere vid havet. Många människors dröm om att bara få vara.

Frank Zappa

Frank Zappa var en unik amerikansk musiker och kompositör, som dessutom hade starka åsikter om bland annat den kreativa friheten, men även politik och mycket annat. Här följer en del formuleringar från bland annat intervjuer som blivit bevingade ord.

Sinnet är som en fallskärm. Den funkar inte om den inte är öppen.

Det är bättre att ha något att minnas än något att ångra.

Regeringen är det militär-industriella komplexets nöjesavdelning.

Några vetenskapsmän säger att väte, då det finns så mycket, är universums grundläggande byggsten. Jag anser att det finns mer idioti än väte, och att det är livets byggsten.

Moderna amerikaner betar sig som om intelligens vore någon sorts vidrig deformitet.

Det viktigaste att göra i livet är att inte blanda sig i andras liv.

Utan avsteg från normen är framsteg inte möjligt.

Illusionen av frihet kommer att fortsätta så länge det är lönsamt att upprätthålla illusionen.

Frank Zappa

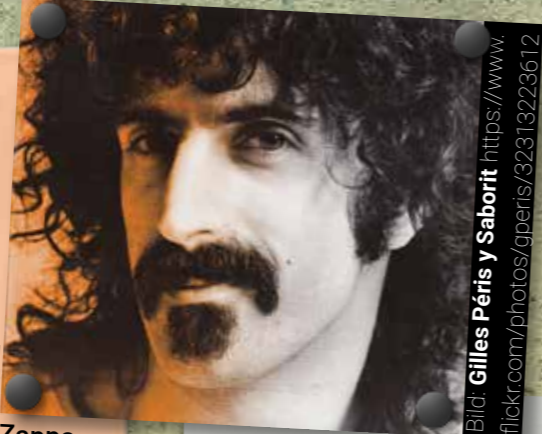

Bild: Gilles Péris y Saborit <https://www.flickr.com/photos/gperis/32313223612>

Skånska dinosaurier

Visste du att dinosaurier fanns även här i Helsingborgstrakten? Fast lite tidigare förstås, ungefär 200 miljoner år tidigare. Det var Höganäsbolaget som på 70-talet bröt lera i Borgens naturreservat i Vallåkra.

Man hittade fossiliserade dinosaurispår, vissa av dem så stora som 35 centimeter. Fospåren lämnades i den leriga marken i nutida Vallåkra, som på den tiden förmodligen låg vid kusten. Skåne pendlade då mellan att ligga under vatten och att vara ett kustlandskap.

Dinosaurierna tillhörde sannolikt flera olika släkter av rovdinosaurier. De fossiliserade spåren togs tillvara av museipersonal och finns i Helsingborgs museums magasin, något spår finns på Geologiska institutionen på Lunds universitet. Vem vet, det kanske finns mera att upptäcka under marken i Vallåkra.

Visste du att tandläkare har det äldsta yrket? Man har nämligen hittat skallar med tänder som man borrar i som är mellan 7500 och 9000 år gamla.

Fort Boyard

Fort Boyard är ett stenfort utanför kusten i västra Frankrike. Det är placerat mitt i havet i en bukt en dryg mil utanför hamnstaden La Rochelle, och det byggdes mellan 1801 – 1857. Man planerade att bygga fortet redan 1666 som en försvarsanläggning då förhållandet mellan Frankrike och Storbritannien ofta var spänt, men på grund av att man då inte visste hur man skulle bygga övergavs projektet tills vidare. Fortet kostade i dagens penningvärde ungefär 250 miljoner euro.

Fortet hade en bemanning på 250 man. Det är 61 meter långt och 31 meter brett (en fotbollsplan är 105x65 meter, så lite mindre än en tredjedel). Väggarna är 20 meter höga. När fortet väl var färdigt var det redan otidsenligt då kanonerna nådde längre. Så 1871 byggdes det om till ett fängelse med 167 fängelserum men användes aldrig innan det övergavs några år senare. 1950 förklarades det som ett historiskt minnesmärke. 1962 köptes det av en privatperson för 7.500 francs, och 5 år senare användes det som inspelningsplats till den franska filmen "De äventyrslystna".

Sedan 1980 har fortet använts i en mängd olika filminspelningar. För oss är fortet känt från tv-programmet "Fångarna på fortet" som startade 1990 och som med vissa avbrott sänds än idag på TV4.

Källor:
wikipedia
Helsingborgs museum
Youtube
Visste du att?

Bilder:
Creative Commons
Flickr
DV Media
Pixabay

www.dvmedia.se

Lyssna på artikeln här

Barnprogram i Sverige

Barnprogram har funnits i Sverige sedan mitten av 50-talet, och har genom åren utvecklats både tekniskt och innehållsmässigt. Man riktar sig till olika åldersgrupper, och som med alla andra program följer man tidsandan. Till exempel ansågs vissa barnprogram vara vänstervinklade i början på 70-talet. Mängdmässigt är det en monumental skillnad från barnprogrammets barndom.

I början sändes bara någon timme om dagen, när det blev fler kanaler började man konkurrera. Till slut startade svt kanalen 'svt barn' för att klara konkurrensen både med de andra svenska kanalerna men även de stora internationella barnkanalerna.

Det första barnprogrammet i svensk media var 'Barnens brevlåda' som sändes i radio 1927. När det gäller TV så var det i början mest utländska program som köptes in, eller så var det dockor som styrdes av människor. 'Humle och Dumle' från 60-talet var två upp-och-nervända hakor. Kalle Ankas Jul började sändas 1960, och den första drama-produktionen var 'Alla vi barn i Bullerbyn' som visades 1962. Idag finns som sagt kanaler enbart med barnprogram, och det stora utbudet via internet har gjort barnprogrammen tillgängliga dygnet runt. Detta har idag till viss del tagit över barnens lektid utomhus.

HOMO STULTUS

- Den klantiga människan

Lyssna på artikeln här

Chris Bergström

Carl Ingelsson

Michael Jensen

Bilder:
DV Media
Pixabay
imgflip

www.dvmedia.se

Människan brukar ju kalla sig skapelsens krona, även om man kan anta att väldigt få djur skulle hålla med om de kunde prata. Visst är det fantastiskt med alla olika uppfinningar som gjorts, all kunskap som ackumulerats och byggts på så att vi kan skicka människor till månen eller göra avancerad kirurgi, eller bara att vi kan tända en lampa.

Men tittar man sig omkring ser man allt annat än det som är bra, det är snarare en fullständigt dysfunktionell värld med krig, miljöförstöring, girighet, kriminalitet, egoism, svält och tusen andra negativa saker. Hur kan människan som är kapabel till så fantastiska saker samtidigt bete sig så oerhört korkat och självdestruktivt? Vi har läst boken "Människan, en kort historik över vår förmåga att klanta till det" av Tom Phillips, författare och journalist, tidigare redaktör på Full Fact, en oberoende organisation för faktakoll. Boken bygger på vetenskapliga och historiska fakta, och den ger läsaren en roande bild över varför det ser ut som det gör i världen.

Homo Sapiens betyder "den visa människan", eller den tänkande, förståndiga, kloka. Skulle det komma ett rymdskepp från en annan planet och titta ner på hur vi lever här på jorden och vilka beslut vi tar, är nog ingen av de benämningarna det första de skulle tänka på. Vi skulle kanske ha kallats Homo Stultus - "Den Klantiga Människan" istället. För hur duktiga och genialiska vi kan vara genom att uppfinna eller bygga saker så visar tillståndet i världen att besluten vi fattar och lever med lämnar en hel del övrigt att önska. Men hur kan det vara så, vi som är så smarta?

Gammal hjärna i en ny tid...

Jo, för vår fantastiska hjärna har nämligen en benägenhet att fatta helt fel beslut vid sämsta möjliga tidpunkt. Vi tror också på absurda saker, ignorerar bevis rakt framför näsan på oss, vi gör upp obegripliga planer. Detta leder givetvis till katastrofala beslut. Och det är inte nån enstaka gång det händer, vi gör det rutinmässigt.

Vi ska kolla lite på några begrepp; *förankring*, *tillgänglighetsheuristik*, *konfirmeringsbias*, *bejakande av beslut*, *grupptänkande*, *hybris* och *Dunning-Kreuger-effekten*. Bland annat. Bli inte uppskrämda av orden, utan fortsätt läsa, allt får sin förklaring och ni kommer att se lite klarare på omvärden och er själva. Förhoppningsvis...

Vi börjar med *förankring*. Det innebär att den första informationen du får om något får ett oproportionerligt stort inflytande, även om den är väldigt vag eller knapphändig. Till exempel; om någon visar dig en bild på ett hus och du får frågan om vad det kan vara värt så drar du till med en vild gissning. Men om du ombeds att jämföra om huset är värt mer eller mindre än 6 miljoner uppskattar du det högre än den som får siffran 2 miljoner att jämföra med. Men du har ju fortfarande inte fått någon information, utan du har bara förankrat det i siffran du hörde.

Ett exempel som de flesta känner igen är när någon du känner pratar om en tredje person, och säger att denne är en idiot. När du sen träffar personen ifråga så utgår du ifrån att personen är en idiot och beter dig därefter. Väldigt ofta visar det sig att personen var hur trevlig som helst, men att problemet låg hos din bekant, och du förbannar dig att du lyssnar på skitprat.

Detta gör vi oerhört mycket. Informationen vi bygger vårt antagande på (använder som ankare) kan vara helt värdelös, men vår hjärna håller fast vid det och våra beslut påverkas i samma riktning. Man gjorde samma försök med hur domare dömer i brottmål, med samma skrämmande resultat.

Nu kommer vi till *tillgänglighetsheuristik*. Ett krångligt ord, men det innebär är att man gör sina bedömningar baserat på den information man enklast kommer åt. Alltså inte att ta reda allt i frågan, kolla källor och fundera över för och nackdelar. Därför är saker som hänt nyligen till största delen det som skapar vår världsbild, men det är som sagt knappast en rättvisande bild då man tappat det historiska och den egentligen sannare bilden.

Informationen vi bygger vårt antagande på kan vara helt värdelös, men vår hjärna håller fast vid det ändå.

Det är bekvämt att välja en vinkel och strunta i helheten.

Till exempel matas vi dagligen med information i medierna om brottslighet i parti och minut. Därför tror vi att den ökat enormt, och vi bryr oss inte om statistik som visar att den egentligen har minskat under tid. Man kan också säga att detta leder till att den som styr mediaflödet till stor del styr vad vi tycker, eftersom vi inte bryr oss om eller har tid och ork att ta reda på all fakta eller olika vinklar. Tänk bara på hur populariteten för olika frågor i valtider funkar och ändras, allt efter mediautrymme.

Både förankring och tillgänglighetsheuristik är bra när det gäller att fatta snabba beslut i kris, men inte när det handlar om att ta välunderbyggda beslut. Ska man köpa en bil eller ett hus går man inte bara på vad försäljaren säger, utan man kollar upp allt man kan med fakta, bilkunniga, besiktningsmän, nätet eller var det nu är.

Vi är också väldigt dåliga på att utvärdera risker. Vi har två system i hjärnan, ett snabbt och instinktivt och ett långsamt och eftertänksamt. Sen ska de komma överrens också vilket inte är självklart. Ska du välja mellan två alternativ säger det långsamma: "jag har analyserat allt, och alternativ 1 är mest riskabelt."

Ja, jag är nog smartare än de flesta, faktiskt

Hybris.

Men det snabba säger: "ja, men alternativ två KÄNNS jobbigare." Vi tycker att vi borde ju kunna övertyga den snabba delen med fakta, men här kommer **konfirmeringsbias**, även kallat bekräftelseförväntning, in i bilden.

Detta är ett av de stora problemen. Våra hjärnor avskyr att få reda på att den har fel och riktar därför in sig på minsta lilla smula bevis och händelser som stöder den egna teorin. Samtidigt ignorerar man alla andra händelser och bevis som tyder på motsatsen. Till exempel kan det vara en orsak till när vi väljer att bara få information från källor som tycker likadant som vi. Och med de sociala mediernas algoritmer leder det till en sorts informations-inavel där likatänkande bekräftar varandra. Även detta har varit bra i vissa fall för att bortse från irrelevant information.

Dock tycker man ju att om det visar sig att man med största sannolikhet har fel, eller att det håller på att braka åt skogen, så ändrar man sig. Tar de rätta besluten och inser att man hade fel helt enkelt.

Men nej, så enkelt är det inte heller! Nu kommer vi till **"bejakande av beslut"**, även kallat choice-supportive bias. Det innebär att när vi väl slagit in på en väg klamrar vi oss fast vid att vårt beslut var det rätta i ett försök att försvara oss själva.

Det kan till exempel vara när politiker fortsätter att påstå att förhandlingarna går bra när de egentligen håller på att krascha. "Beslutet är fattat, och det måste ha varit rätt beslut eftersom det var vi som fattade det." Det kan nog de flesta känna igen från politikens värld. Och det är inte slut med detta heller! Det finns vissa belägg för att även om man visar tydliga bevis på att personen i fråga har fel, så kan det under vissa omständigheter t o m stärka personens tro på det felaktiga beslutet. Det beror på att när de uppfattar att de möts av en motståndare sätter de sig på tvären och cementerar sina övertygelser än mer. Även det är inte obekant inom politiken, men finns förstås överallt.

Man kan säga att hjärnan placerar ut en massa hinder när det gäller förnuftiga beslut, samtidigt tycker den att den hjälper oss. Trodde ni att det var slut nu? Nej, vi är bara framme vid **"grupptänkande"**.

Grupptänkande innebär att den idé som dominerar i gruppen tränger undan alla andra idéer. Vi är ju sociala varelser, och vill i de flesta fall inte sticka ut. Önskan att passa in kan leda till att man håller inne med vad man själv tycker och tänker. Man är tyst när man kanske borde tala då man vill vara en del av gemenskapen. Man vill inte vara den som ifrågasätter eller "skapar dålig stämning."

Det finns ett ord för när vi tycker att vi faktiskt är rätt smarta men egentligen inte är direkt i närheten, det är **"hybris"**, eller övermod. Ofta använt när man tycker alla andra är idioter utom en själv. Enligt forskningen så överskattar vi vår egen kompetens rejält, mer än rejält. När studenter tillfrågas om var deras resultat kommer att hamna, svarar en överväldigande majoritet "inom de översta 20 procenten". Oftast dock inte inom de översta 10 procenten, så näst bäst ungefär. Knappt någon svarar under medel.

Grupptänkande innebär att den idé som dominerar i gruppen tränger undan alla andra idéer.

Jag känner att jag är på rätt väg!

Vad hjärnan ofta tror...

Då kommer vi till **"Dunning-Kruger-effekten"**, beskrivet av psykologerna David Dunning och Justin Kruger i en artikel **"Inkompetent och omedveten om det: (Hur oförmåga att se sin egen inkompetens leder till överskattning av sin egen förmåga)"**. Lustigt nog så tenderar människor som faktiskt är duktiga inom ett område tona ner det, medan människor utan kunskaper och talang däremot överskattar sin förmåga rejält. (Tänk till exempel på uttagningarna till Idol). Som det skämtsamt står i boken; "Av alla de misstag våra hjärnor gör kan självförtroende och optimism vara de värsta".

Vi vill förstå världen och hitta mönster. Men det blir oftast fel, mindre farligt då det gäller exempelvis vidskepelse eller "Tik-Tok-vetenskap", men farligare då vi faller för propaganda, valflask eller fake news.

Dunning-Kruger-effekten: När inkompetenta människor är för inkompetenta för att inse att de är inkompetenta.

För med tanke på hur hjärnan gör sitt urval och fattar beslut, förstår man hur lätt det är att tro på andras färdiga teorier utan någon större granskning. Och när många gör det så kan det leda till negativa rörelser i samhället och farliga ideologier.

Alla dessa hjärnans tokiga beslut och villfarelser tillsammans har lett till där vi är idag. Vår önskan att passa in gör att vi är väldigt benägna att falla för olika flugor, strömningar, modenycker, manier mm. Sen tillkommer förstas vårt ego som i de flesta fall inte gör mycket för att förbättra situationen, snarare tvärtom. Vi styrs av **"önsketänkande"**, och en av de starkaste drivkrafterna är girighet och självishet. Möjligheten till snabb rikedom (eller annan fördel, eller för den delen att något blir för dyrt, kanske att man måste ge upp/offra något) gör att alla begrepp om moral och anständighet läggs åt sidan.

Ett vanligt misstag är att vi gemensamt förstör för alla eftersom vi ville uppnå en fördel för oss själva. Detta kallas för **"allmänningens tragedi"** inom samhällsvetenskapen. I relation till detta finns inom ekonomin också ett begrepp som kallas **"negativ extern effekt"**. Det innebär att bäge

Världen är svart!

Världen är vit!

parter i en affär tjänar på det hela, men priset betalas någon annanstans. Ett klassiskt exempel är miljöförstöring och föroreningar.

Vi avslutar denna första del med att nämna **"fördomar"**.

Vi delar upp världen i "vi" och "dom", och tror oftast det värsta om "dom". Just fördomar är en blandning av de flesta feltänk vi tagit upp i denna artikel: Förankring, tillgänglighetsheuristik, konfirmeringsbias, bejakande av beslut, grupptänkande, hybris och Dunning-Kruger-effekten.

Vi hoppas att ni som har kommit ända hit i texten tycker att den varit givande, och att ni kanske tar er tid att ta en liten funderare på hur era liv är påverkade av detta. **Och inte blundar för det som hjärnan förmodligen vill göra...**

Boken som artikeln bygger på är (förutom denna inledning om hur vi fattar våra beslut) en historisk genomgång av mänsklighetens misslyckanden, vilket egentligen är vita mäns misslyckanden. Det beror på att det oftast var de som fick chansen att misslyckas, och andra skrev glatt om det. På nästa uppslag kan vi läsa om några exempel på tillfällen då Homo Stultus – Den Klantiga Människan ställt till det.

och hur det ofta går...

Exempel saknas inte på tokigheter som människan orsakat på de mest olika och udda sätt. Oftast på grund av de saker vi räknat upp tidigare i artikeln som t ex hybris, bejakande av beslut, Dunning-Kruger-effekten för att nämna några.

Jesse William Lazear. Den amerikanske läkaren Jesse William Lazear bevisade bortom rimliga tvivel att gula febern överförs via myggor – genom att låta en av de sjukdomsbärande myggorna bita honom. Han dog, och bevisade att han hade rätt.

Clement Vallandigham. En advokat som var pionjär inom rättsmedicin. Som en del av försvaret för en åtalad mördare bevisade han att det påstådda offret kunde ha skjutit sig själv av misstag... genom att skjuta sig själv av misstag. Han dog, men hans klient befanns vara icke skyldig.

Expedition i öknen. 1930 ledde Lasseter en expedition ut i öknen i centrala Australien, för att leta efter ett enormt "rev" av rent guld som han hävdade att han hade hittat några år tidigare. Något sådant finns inte. Till slut övergavs han av de andra i gruppen, hans kameler sprang bort medan han ombesörjde ett toalettbesök, och sedan dog han.

Ténéré-trädet. Berömt för att vara det mest isolerade trädet på planeten, ensamt i mitten av Saharaöknen – tills 1973, när en berusad lastbilschaufför, trots att det var det enda trädet längs en sträcka av 40 mil, lyckades köra på det med sin lastbil.

Några krigshistorier

År 1788 lyckades den österrikiska armén besegra sig själv, utan att fienden, det Osmanska riket, ens dök upp. Alkohol spelar en stor roll här. När den österrikiska armén drog sig tillbaka förföljdes man av turkarna. En av berättelserna (finns flera) menar att en grupp kavalleriofficerare mötte en bonde med en vagn full av konjak. Så de tog välförtjänt paus tyckte de, och senare anslöt även en grupp infanterister. Någon avfyrar ett skott i luften, någon annan ropar "Turkarna", panik utbryter. I mörkret och förvirringen stöter två truppkolonner på varandra och börjar skjuta på varandra. När den turkiska armén dyker upp dagen efter upptäcker de ett antal döda österrikare, och vagnar och kanoner som välts omkull.

En annan dräplig historia inträffade vid belägringen av Petersburg under det amerikanska inbördeskriget. Nordstatsarmén hade trängt in sydstatstrupperna i ett fort och ägnade en månad åt att förbereda den nådastöt som skulle forcera fortets försvarsvallar – man hade grävt en 150 meter lång tunnel rakt under sydstatsfortet och sedan placerat en enorm mängd sprängämnen där. När de till slut sprängde ett hål i försvarsvallen verkade alla ha blivit överraskade över explosionens storlek. Efter att chockerat stirrat förvirrat på den enorma gropen i flera minuter attackerade nordstatsarmén – men inte med den specialtränade styrka som planerat. Orsaken var att de som tränats var svarta, och i sista minuten hade nordstatsarméns befälhavare instruerat sina underordnade att byta ut dem mot vita soldater eftersom han var bekymrad över hur det annars skulle se ut. Så de vita soldaterna (och efterhand förstärkningarna) rusade alltså mot sydstatsbefästningen – och sprang rakt ner i kratern där de blev lätta måltavlor för sydstatarna som efteråt kallade det för "Turkey shoot", kalkonskjutning.

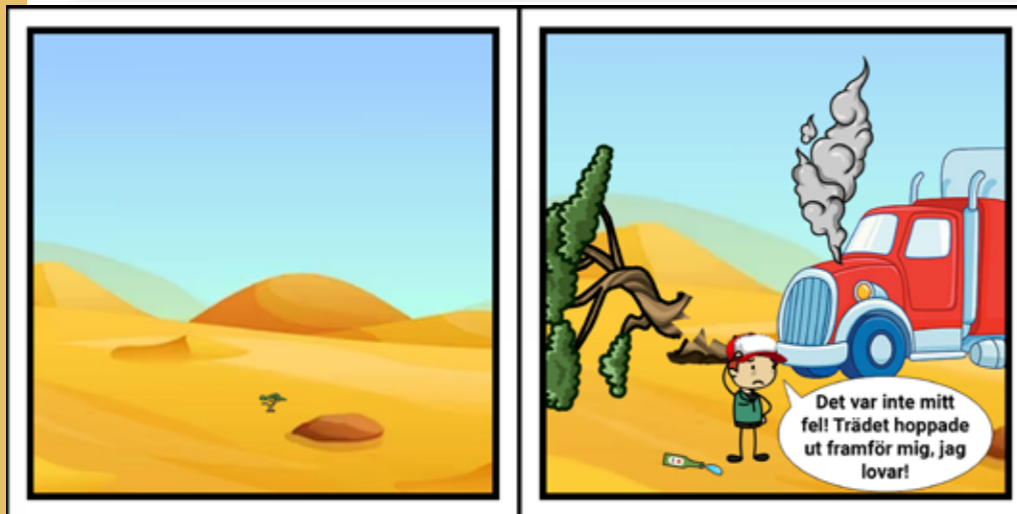
Några ekologiska katastrofer skapade av människan

Thomas Austin importerade 24 engelska kaniner till Australien. "Att introducera några kaniner kan ju inte göra någon skada och det kan bli ganska hemtrevligt, samtidigt som det ger tillfälle till jakt". Ett decennium efter att Austin introducerat dem sköts två miljoner kaniner varje år i Victoria. När kaninplågan var som värst, på 1920-talet, uppskattades Australiens kaninpopulation till 10 miljarder.

Precis som med kaninerna introducerades agapaddan (med ursprung i Sydamerika) i Australien, i det här fallet för att äta skadeinsekter, närmade bestämt en skalbagge som ställde till problem i sockerrörsodlingar. De åt inte de avsedda skalbaggarne. Däremot åt de nästan allt annat, och de rovdjur som åt paddorna dog av deras gift.

Nilaborren är en nära två meter lång, glupsk grovfisk från Nilen. De brittiska kolonisatorerna i Östafrika tyckte att det skulle vara en bra idé att plantera in den i Victoriasjön, Afrikas största sjö. Där fanns redan massvis med fisk men briterne ansåg att man kunde förbättra situationen. Mängder av biologer varnade dem, men 1954 gjorde de slag i saken och planterade in nilaborre i sjön. Sedan gjorde nilaborren det nilaborrar gör: den åt sig igenom art för art. Över 500 arter blev utrotade.

När Mao tog makten i Kina 1949 härjades landet av smittsamma sjukdomar; kolera, pest, malaria. Vissa åtgärder man tog var förnuftiga, såsom förbättrade sanitära förhållanden, vaccinationer etc. Sen gav man djuren skulden för detta, myggor spred malaria, råttor pest, det visste man. Sen la man till två arter till, flugor för att de var irriterande och sparvar då de åt sädeskorn. Efter ett tag märkte man att sparvarna inte bara ätit insekter, utan även gräshoppor som nu fritt förökade sig och i stora svärmar käkade upp en stor del av Kinas grödor.

Ännu en ensam dag i Sahara tänkte det isolerade lilla Ténéré-trädet....

Ténéré-trädet hade fel.

Franz Reichelt var en österrikisk-fransk skräddare. Han använde 230 kvadratfot tyg som naturligt skulle vikas upp till en bärbar fallskärmsliknande dräkt. Franz genomförde flera fallskärms tester med testdockor men alla misslyckades. Han förnekade alltid att uppfinningen var den med bristerna. Det var alltid att byggnaden var för hög, vinden försvann, dockan var högre än förra gången. År 1912 valde han Eiffeltornet för sitt test. Uppfinnaren var förtjust över publiken som hade samlats för att se spektaklet. Franz ville imponera på världen och spände därför fast sig själv istället för testdockan i fallskärmsdräkten och tog språnget. Som alltid öppnades inte fallskärmen så Franz blev offer för sin egen uppfinning.

Petals of memories

Think differently

Pernilla Gormélius

Slottet

Vilsen

Mikael Nilsson

Min färdiga spökkärra från snabbguiden. Övning ger verkligen färdighet!

Miniatyrspel som hobby

En målarhörna av det rörigare slaget.

Lyssna på artikeln här

Christian Ulf

Byggandeprocessen i sig är väldigt avkopplande, och med en ljudbok eller skön musik i bakgrunden går det tämligen fort. Därefter är man alltså redo för målningen av figuren, och det är helt upp till en själv vilka färger man vill använda var, vilket är en stor del av nöjet!

Mitt namn är Christian och jag är en plastmissbrukare.

Låt mig förklara; I början av 2020 besökte jag en gammal barndomskamrat på annan ort, och som läkarstudent med all stress det innebär redogjorde han för sitt fritidsintresse i form av figurmålning. Minnena kom rusande tillbaka då vi båda sysslade med precis samma hobby som små knattar i Helsingborg, och jag var såld på hela grejen ganska precis just exakt i samma stund som ordet "figur" lämnade hans mun.

Saken var alltså biff, stek eller valfritt annat köttstycke, och jag reste hemåt efter helgen med en helt annan livskraft. Följande vecka spenderades med att läsa på mer om denna hobby, och jag insåg rätt fort att hela fenomenet med figurspel hade växt explosionsartat under rådande pandemi.

Det är så klart idag bra mycket lättare att få tag på såväl de mest grundläggande verktygen så som penslar, färg och miniatyrer för att komma igång tack vare hur uppkopplade vi är mot omvärlden, och det har kommit en virtuell uppsjö av guider och tips för att hjälpa en att bli bättre på exempelvis att måla.

Mitt startpaket anlände således ganska fort därefter, och hela processen igångsattes. Denna process går ut på följande;

- 1) Få hem paket med utsökt plast (bildserie följer)
- 2) Figurerna kommer i delar på grå plastark. Dessa knipsas loss och filas om man känner sig duktig för att eliminera ojämnheter där delen knipsades av.
- 3) Man följer instruktionsbokens anvisningar för vilka delar som går var och dessa sätts ihop med hjälp av plastlim.
- 4) Din gubbe sitter nu ihop och lär nu vara väldigt spänd på att få färg på sig.
- 5) Figuren sprayas/målas med ett grundläggande lager grundfärg för att få vanlig färg att fästa.
- 6) Målelimåla!

Det är ett tidsfördriv där man verkligen hjälps av att dedikera sitt fulla fokus till vad man gör för stunden, vilket jag med A.D.D. fann otroligt roligt. Hjärnan får en chans att sortera bort allt brus som i de allra flesta fall är rätt oväsentligt. Jag var inte beredd på hur mycket mitt liv faktiskt behövde en syssla som detta, och jag har verkligen fått fler verktyg för att slappna av.

Det finns så klart en herrans massa olika tillverkare av olika typer av miniatyrer, och det jag och min vän började med redan som små var Warhammer, vilket är en av de allra största i mediet. Det finns precis som med diverse storsäljare inom fantasy/science fiction hela universum med noveller, regelböcker och annat att inta om man inte känner sig nöjd med bara målningen.

I mån av att jag är megaintrovert var jag väldigt nöjd med att bara måla och känna mig allmänt nöjd med resultaten på de små plastmiraklena som stod där i glashyllan. Och så fortsatte det i säkert två år innan jag efter mångt och mycket eget påtvingande bestämde mig för att söka fler hobbyvänner - och en facebookgrupp senare så var jag en del av ett helt gäng med Warhammer-fantaster från livets alla skeden. Vi möttes upp och de visade mig spelet som skraddarsytt för just dessa figurer min lediga tid dedikerats så åt under en lång tid.

För den oinitierade skulle jag beskriva detta som ett familjespel på steroider. Kan du i Fia-Med-Knuff använda en hjärnhalva till att spela och den andra till att fundera på roliga kattvideos så måste du i detta figurspel verkligen fundera och reagera på ett helt annat sätt - vilket så klart inte faller alla i smaken.

Jag älskade det dock, och det bristfälliga sociala samspelet initalt när man försökte lära sig ersattes snabbt av väldigt lediga träffar med skitsnack i samma anda som ett helt vanligt kompisgäng. Spola framåt två år i tiden och jag sitter här år 2023 och har precis anmält mig till SM-kval för just detta spel med en hel armé av vad som startade som grå plast - som därefter knipsats, filats, limmats och målats till att bli något helt annat. Rätt häftigt om jag får säga det själv!

Då jag ofrånkomligen närmar mig slutet av denna text bör jag nog också dela med mig av någon form av sluttankar och helhetsintryck, och jag väljer att göra det så här;

10/10 would try again
Go for it!

Så här kan det se ut innan första rundan av spelet påbörjats.

Numera har man en förening som träffas första helgen i varje månad för att spela och umgås på Tryckeriet (gamla HD). Föreningen heter "Age of Samkväm" och det är öppet hus för alla intresserade. Ring Tryckeriet om vilken dag om du är intresserad.

Bild: Joel Olofsson

FCH Parastars

- Mer än ett lag

När vi träffar FCH Parastars ligger det lite besvikelse i luften. Man skulle vara med och spela i Påskcupen, men man fick tyvärr inte ihop ett motståndarlag. Dock tränar man på, laget ska möta Lund i en träningsmatch i maj. Och det är inte mycket som kan stoppa den positiva kraften i det här gänget.

Vi möter de som startat upp det hela; Enver Ibishi, målvakt och idékläckare, Åsa Karmefors som är tränare, Lasse Palmgren från Fritid/kultur som också är med och tränar laget, samt Eddie Olofsson, utespelare med ett stort engagemang i hela klubben.

Hur föddes idén att starta ett innebandylag för personer med olika funktionsvariationer?

Enver: - Jag har spelat i andra klubbar, men det fanns inte i Helsingborg. Så jag försökte skriva till sportchefen men det gick inte så bra. Så jag vände mig till Lasse, vi skrev ett ordentligt brev.

Lasse: - Jag har tidigare spelat i föreningen, och jag tycker att alla har rätt att spela innebandy. Så jag

ansåg att det skulle vara en bra idé om man kunde starta ett lag för personer med olika funktionsvariationer.

Åsa: - Innebandy är ju mitt intresse, jag har tidigare varit ungdomsledare i klubben i många år. Dessutom tycker jag jättemycket om att jobba med människor av alla de slag. Jag har också jobbat länge i särskolan med både ungdomar och vuxna. Vi var flera som

Eddie Olofsson, Enver Ibishi, Åsa Karmefors och Lasse Palmgren.

tyckte att man skulle starta upp ett sånt här lag. Då det kom både från Lasse, Enver och mig så blev jag tillfrågad av ledningen att starta upp, och det tycker jag att vi gjorde rätt i. Det blev ju av till slut.

Lasse: - Nånstans är det ju grundläggande att alla ska ha rätt att spela innebandy tycker jag.

Och hur såg FCH på ert initiativ?

Åsa: - Föreningen i stort är ju väldigt positiva till det, och när de i styrelsen och klubbledningen förstod att jag också tyckte det var roligt så fick jag i uppgift att tillsammans med Lasse nå ut till målgruppen, och det blev ju ett gäng.

Hur gör ni för att hitta spelare till laget?

Lasse: - Dels gör vi den här fritidskatalogen som alla personer med funktionsvariationer får hemskickad. Där finns en sida med information om FCH och anmälningsinfo. Sen gör föreningen själva mycket med sociala medier också. Vi hade ju vår första match här i februari och det var fullsatt i hallen. Det tar ju lite tid att bygga upp ett lag, men vi har en jättebra kärna och det sprider sig från mun till mun.

Hur många spelare är ni för närvarande i laget? Finns det plats för fler?

Åsa: - Vi är ungefär 14 stycken nu och vi får plats med hur många som helst. Så alla är välkomna att spela innebandy med oss. Det finns ingen maxgräns, vi löser det.

Lasse: - Och alla spelar på sin nivå, det är det som är det viktiga, att alla är välkomna. Ingen sällning eller att man inte håller måttet. Alla ska ha roligt och spela innebandy.

Bild: Joel Olofsson

Simon, en glad spelare.

Hur ofta tränar ni, och var?

Enver: - Vi tränar varje fredag 16.30-18 här i B-hallen (på Helsingborg Arena). När det är upptaget där tränar vi i Teknikhallen. Det är så roligt att man längtar efter det, jag älskar det. Och efter en träning är man helt slutkörd.

Är det kul eller annorlunda att vara tränare för ett lag med personer med olika funktionsvariationer?

Åsa: - Det är jätteroligt. Lasse sa ju att alla tränar och spelar på sin egen nivå, så när vi tränar får man

Fredrik Bernhoff

Carl Ingelsson

Lyssna på artikeln här

Lyssna på intervjun här

Se kompletterande material här

Bilder:
Joel Olofsson, FCH
DV Media

www.dvmedia.se

Bild: Joel Olofsson

Stretching inför träning, även där stöttar man varandra...

se till att övningarna anpassas till alla. Nån springer lite sämre, nån har svårigheter på nåt annat sätt. Sen är detta ett väldigt socialt sammanhang, det tycker jag är minst lika viktigt. Och hela gruppen är så är så himla trevlig.

Lasse: - Precis. Och man respekterar varandra, det tycker jag är det finaste. Fast det är skillnad på nivå så stöttar man varandra, och har tålamod med varandra, det är verkligen fint.

Enver: - Det bästa!

Åsa: - Och det som jag också tycker är väldigt roligt, är att man har ju blivit kompisar. På höstlovet då vi inte hade nån träning, då drog man ihop några stycken och gick o fikade. En del kände kanske varandra tidigare men har blivit mer kompisar nu när vi spelar innebandy tillsammans. Det är ju en jättestor vinst för alla, och det är ju också därför vi finns till, för att man ska kunna träffa nya kompisar och få nya bekanskap.

Och nu vet jag att ni hjälper till i föreningen på olika sätt. Ni säljer souvenirer, ni hjälper till vid A-lagets hemmamatcher, ni har t o m tränat med dem nån gång. Är det samarbetet viktigt, och vad tillför det?

Åsa: - Träningen var väldigt uppskattad från bägge håll. De är ju idoler, men vi har ju faktiskt blivit idoler för dem. Och samarbetet tillför jättemycket, Parastars har blivit som ett kitt som binder ihop många i före-

Lagets logga, av Eddie Olofsson

ningen, alla vet vilka vi är. Alla vet vem Eddie är, han går ju och kollar på vartenda lag när de spelar hemmamatch. Vi bidrar till föreningens gemenskap tycker jag, faktiskt.

Lasse: - Och det ska föreningen ha en eloge för, det har verkligen blivit en jättefin integration. Annars kanske det i många föreningar kan bli att denna grupp håller sig lite för sig själv, tränar på en annan arena osv. Här är det verkligen integration, vi är tillsammans, alla lika, alla olika. Det är jättefint att se.

Bild: Joel Olofsson

Fullsatta läktare och god stämning på premiärmatchen mot Landskrona Falcons.

Åsa: - Och som Lasse sa, inför den här matchen var ju hela föreningen engagerad. Det var allt från sponsorer, styrelse och spelare, så det var en jättestor grej. Det lades ut jättemycket på sociala medier, så laget blev ju kändisar på kuppen. Och vi fortsätter säkert hjälpa till på matcherna. För även om föreningen spelar i högsta ligan så är det en "liten" stor förening, alla krafter behövs. Och hjälper alla till blir det en bra gemenskap.

Hur ser det ut med matcher framöver, och eventuellt seriespel?

Åsa: - Vi skulle egentligen ha spelat i Påskcupen nu som föreningen anordnar, men vi fick tyvärr inte ihop nåt motståndarlag så det blev inget med det, det var ju synd. Men vi ska möta Lund i en träningsmatch i maj.

Bild: Joel Olofsson

Eddie, löpsnabb och outtröttlig.

Vi blev inbjudna så då ska vi åka till Parasport Lund. Det ska bli jätteroligt, och sen till hösten är det tänkt att vi ska anmäla oss till Parasport innebandy, seriespel. Det är klart vi ska vara med och spela seriematcher till hösten, absolut. Det är vi redo för nu.

Eddie: - Jaa, det är vi!

Ni har hållit på ett tag nu?

Åsa: - Det blir snart ett år, i maj.

Ni har ju nämnt att ni har ett fint samarbete i föreningen, fin kamratskap och gokänsla. Vad innebär den gokänslan för att lyckas som lag?

Eddie: - Att man ska vara sig själv och göra sitt bästa inom innebandyn.

Enver: - Jag tycker det bästa är när vi stödjer varandra och pushar varandra, "du klarar av detta" även om det kanske inte går så bra, ge motivation att klara av det. Ibland kan jag vara lite slö och inte orka träna, men laget pushar mig att komma. Och ibland när det är möjligt tränar vi andra dagar.

Åsa: - Du menar att när ni är här i lokalen ändå och tittar på matcher eller hjälper till så blir det luckor då

Bild: Joel Olofsson

Lasse på tränarbänken under matchen.

ni kan träna på att skjuta och så. Och alla lag vet ju vilka ni är, så ni bidrar verkligen till gemenskapen.

Eddie: - Ja, särskilt hela B-laget vet vilka vi är.

Ni har ju utvecklats och utvidgat ert lag, och jag vet att ni har även startat ett ungdomslag för personer med funktionsvariationer. Hur ser intresset ut, är det lätt att värva nya spelare?

Åsa: - Nä, det är inte särskilt många i det yngre laget än så länge, men vi har bjudit in till påsklovsinnebandy, så vi hoppas att vi blir några till. Men ni (till Eddie och

Bild: Joel Olofsson

Bild: Joel Olofsson

Ovan: Enver gör en räddning.

Nedan: Annie och Kasper, farliga framför motståndarmålet.

Enver) kommer ju på måndagarna med och hjälper till ju, så där är ni också med. Så det är lite flytande mellan lagen också, man kan få vara med lite här och lite där. Så sprid det att fler är välkomna, kom och spela med oss. Det är för mellanstadie- och högstadieungdomar.

Hur ser framtiden ut?

Åsa: - Jag tycker det ser ljus ut, vi är ett jättebra gäng, jag tänker att vi kommer säkert att få fler spelare. Det finns intresse. Det blir nog bara bättre och bättre. Vi har det roligt redan nu, och med seriespel till hösten blir det ännu roligare.

Eddie: - Då avslutar vi med vår gemensamma "Upp och stå, svart och blå!"

Lyssna på artikeln här

Rebecca Sundgren

Appar som är bra att ha

De senaste decennierna har tekniken med appar gått framåt, och nu finns det appar till det mesta i mobilen eller surfplattan. Här kommer lite tips på enkla och praktiska appar som är bra att ha i mobilen, som kan underlätta i vardagen. Inom parentes det allmänna omdömet om appen.

112 (SOS Alarm)

Är en app där du kan få information om t.ex trafikolycka, brand och andra händelser i närheten av dig med hjälp av en karta. Om du råkat ut för en olycks-händelse kan du ringa 112 i appen så kan man se var du befinner när de gör en uttryckning (3,5 stjärnor)

SMHI (Väder)

Är en app där du kan se vädret där du befinner dig och överallt i världen. Du kan även få varningar när vädret kan leda till störningar i samhället. SMHI används även av TV och radio (2,7 stjärnor)

1177 Vårdguiden

Har exakt samma funktion som hemsidan. Man kan läsa info, kontakta läkare, förnya recept eller kolla hur många uttag du har kvar, läsa journal, se provsvar och meddelanden. Du kan även se bokade tider, bra om du slarvat bort papper. Du behöver mobilt BankID för att använda appen. (1,9 stjärnor)

Bredbandskollen

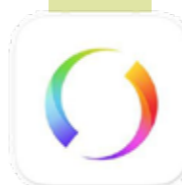
Har du dåligt nätverk i mobilen kan du med hjälp av denna app kolla upp nätverket där du är för att se hastigheten. Du kan också se hur bra ditt nätverk är, om det håller vad det lovar. (2,7 stjärnor)

Google drive

Där kan du spara dina bilder/videos smidigt med hjälp av molnet. Där sparas dina minnen även om de skulle försvinna i din mobil. Du får 5 Gb i appen gratis och vill du ha mer plats får du köpa i appen. (4,5 stjärnor)

EasyPark

Spara onödiga parkeringsböter och slipp leta efter parkeringsautomat. Med denna app kan du smidigt och enkelt betala din parkeringsplats på de flesta ställen, dock inte överallt. Behöver du förlänga tiden gör du det enkelt i mobilen utan att behöva gå ut. Du kan även se hur lång tid du har kvar på din biljett, och du kan ställa in så du får påminnelser, dels en kvart innan och när tiden löpt ut. (4,7 stjärnor)

Mina paket

Beställer du mycket på nätet? Med denna app får du info om det du beställt på nätet. Paketet spåras och du ser vad som händer med ditt paket. T ex var är paketet just nu, när körs det ut, och när det är levererat till din dörr eller postombud. (4,8 stjärnor)

Kalender: schema to do list

Ett enkelt och roligt sätt att planera din dag, vecka eller månad, även år. Det är en kalender som du kan anpassa efter ditt behov, du kan t ex färglägga den eller använda bilder om du tycker en klassisk kan vara rörig och förvirrande. Den är väldigt bra och kan användas både av vuxna och barn, även de med funktionsnedsättning, då den är så anpassningsbar. (4,5 stjärnor)

Matlistan

Där kan du göra din inköpslista efter din butik. Du kan välja att göra listan med text eller bild, och du skriver hur mycket du ska köpa. Du kan även anteckna vad sakerna kostar i butiken så du kan prioritera din matbudget. Du får även tips om billiga enkla recept som du snabbt och enkelt kan laga. (3,8 stjärnor)

Sleep Cycle

Detta är en app som dels är en daglig väckarklocka som väcker dig lugnt och sakta, dels kan den även analysera ditt sömnmönster. Appen uppfattar sömnrörelser och andning som mäts så du kan kolla efteråt hur bra du har sovit under natten. Vissa saker i appen som t ex snarkmätning kostar dock att använda. (4,5 stjärnor)

Swish

Ibland behöver man låna eller låna ut pengar till sina vänner eller familj. Oftast kan det ta 1-2 bankdagar för att föra över pengar, men med denna app kan du skicka över pengar eller få tillbaka pengar på direkten. Även om du glömt kort eller kontanter hemma när du ska handla så kan du använda denna app på många ställen, snabbt och enkelt. Du behöver mobilt BankID för att använda Swish. (3,9 stjärnor)

Google Översätt

Vissa som har problem med språk måste översätta. Med denna app kan du skriva in det du vill säga på det språk du kan och välja det språk du vill ha översatt till. Du kan välja att se texten eller koppla på ljud med pratfunktion och lyssna på det språk du vill ha det på. (4,1 stjärnor)

KIVRA

Kivra är en digital brevlåda där du kan få alla viktiga papper digitalt istället för med posten. Du kan få kvitton, fakturor, kreditupplysningar, myndighetsbrev mm, och allt som man inte vill ska försvinna kan förvaras där. Du sparar på miljön också. Appen måste användas med Mobilt BankID. (4,6 stjärnor)

Skånetrafiken

Är du trött på att ha busskort? Att behöva springa ner till centralen och förnya innan kortet slutar funka? Eller att du glömmet eller tappar kortet innan kortet går ut? Med denna app kan du köpa din biljett som du har i mobilen, och förnya biljetten var du än är genom några knapp tryck. Du kan välja betalningssätt efter vad som passar dig bäst. Med din biljett i mobilen kan du ha koll hur på länge den är giltig. Appen kan bara användas i Skåne och du behöver mobilt BankID. (2,3 stjärnor)

Hänt, känt, glömt och gömt
ur Helsingborgs historia

Dietrich Buxtehude, del av tavla av
Johannes Voorhout.

Dietrich Buxtehude

Chris Bergström

Carl Ingelsson

Dietrich Buxtehude var en organist med Helsingborgsanor som var en av de stora inom kyrkomusiken, vid sidan av J S Bach och Händel.

Han föddes 1637, sannolikt i Helsingborg som då tillhörde Danmark, och det märktes tidigt att han hade en ovanlig musikalisk begåvning. Hans pappa Hans Jensen Buxtehude (1602-1674) var både organist i Mariakyrkan och orgelbyggare, och det var av honom Dietrich fick sin musikaliska skolning. När Dietrich var fem år flyttade familjen till Helsingör då fadern anställdes som organist i stadens köpmanskyrka Sankt Olai.

Sedan hör man inget förrän 1657 då han 20 år gammal flyttade tillbaka till Helsingborg för att efterträda sin pappa i Mariakyrkan. Huruvida han efterträdde sin pappa är lite osäkert då andra uppgifter nämner att pappan vid den tiden varit organist i Helsingörs Mariakyrka i 16 år.

Variifrån han flyttade är osäkert, men han var tydligen delvis uppväxt i den Holsteinska staden Oldesloe (som ligger mellan Hamburg och Lybeck) där hans pappa växt upp. Hur som helst var Dietrich organist i Helsingborg 1657-1660. Så det blev tre år trots att han hade usel lön, och han blev också skuldsatt då.

Huset Buxtehude bodde i under
sin tid i Helsingör.

I den vevan utbröt krig mellan Sverige och Danmark, och Buxtehude miste också sin tjänstebostad till råga på allt. Så ett par år efter Roskildefreden 1658 och under ett för honom främmande svenskt styre sökte han en tjänst som organist i den tyska församlingens Mariakyrka i Helsingör. Denna tjänst fick han 1660 i konkurrens med en annan sökande från Landskrona.

Bilder: Creative commons
Hbg Stadslexikon
Karin Domrös
DV Media

I kyrkans papper för oktober 1660 står det: "Givet til Discretion, som manerligt er, til tvende Orgemestre, den ene fra Landscrone og den anden fra Helsingborg, som slog deres proba, 10 Rixd., er 15 Dal." Här blev han kvar till 1668.

Att Dietrich Buxtehude var skicklig spred sig. Ryktet om orgelmästaren nådde Tyskland, och när organisttjänsten i Mariakyrkan i Lübeck blev ledig 1668 kallades Buxtehude dit för provspelning. Han fick platsen. Där stannade han resten av livet.

Dietrich Buxtehude blev en av sin tids mest betydande kompositörer och en ypperlig organist. Han blev väldigt berömd för sin Abendmusik, som var stora kyrkokonserter som uppfördes kring advent. Folk reste lång väg för att få lyssna på dessa. Den störste inom kyrkomusiken, Johann Sebastian Bach, som senare blev Buxtehudes elev, vandrade som 20-åring 46 mil från Arnstadt till Lübeck för att lyssna på hans musik och lära sig komposition. Även Georg Friedrich Händel blev hans elev. Buxtehudes kompositioner studerades noga av hans elever i Skandinavien och Tyskland.

Dietrich Buxtehude är en av kyrkomusikens stora vid sidan om J S Bach. Han komponerade ungefär 130 orgelverk som nästan alla är avsedda för kyrka och andakt.

I Mariakyrkan i Helsingborg finns en minnestavla över Buxtehude. Vissa delar av Buxtehudes orgel finns också kvar. Dess huvudverk såldes 1849 på offentlig auktion för 600 riksdaler till Torrlösa kyrka i Svalövs kommun. Orgeln har dock byggts om kraftigt flera gånger, senast 1962, och från Buxtehudes tid finns endast fasaden kvar samt högst åtta till oigenkännlighet ombyggda stämmor.

2007 var det 300 år sedan Buxtehude dog, vilket uppmärksammades runtom i världen, inte minst i Lübeck, där han ligger begravd i Mariakyrkan.

Man anser numera att Buxtehude föddes i Helsingborg 1637. Om så är fallet, var han född i Danmark, men om han (som tidigare antagits) föddes i Oldesloe i Holstein, var han faktiskt svensk. Han anses allmänt vara den främste företrädaren för den nordtyska barocken, före Bach.

Orgeln Buxtehude spelade på står
sedan 1849 i Torrlösa kyrka i
Svalövs kommun.

Minnesplattan
i Mariakyrkan

Ovan: Dietrich Buxtehude
Nedan: Johann Sebastian Bach

Ungefär så här såg Helsingborg ut på
Buxtehudes tid. Kopparstick från 1589
av Georg Braun.

Lyssna på artikeln här

På gränsen

Under flera år har den lokalhistoriska utställningen "På gränsen" visats på Dunkers Kulturhus. Den har berättat om Helsingborgs historia ända från stenåldern fram till nutiden. Den sista dagen för utställningen var den 10 april, och då var det utflyttningsfest och det bjöds på mat och dryck. Det var även flera guidade visningar, bland annat av arkeologer från Lund. Under visningarna fick besökarna "träffa" borgmästare Peter Karlsson som levde på 1400- eller 1500-talet, se en silverskatt (Filbornaskatten), höra om Helsingborgs första bil och en hel del annat historiskt. Här kommer några exempel på intressanta saker man som besökare fick reda på.

Nallen Luke på väg in till firandet.

Vet ni varför svenska flaggan har just de nyanser av blått och gult som den har?

Svaret är att Oscar Trapp tröttnade på att flaggan kunde ha olika nyanser av de två färgerna. Det kunde vara allt från den ljusaste nyans till den mörkaste, alltså såg ingen flagga likadan ut. För att lösa det hela besökte han Nederländernas riksmuseum, där den äldsta bevarade svenska fanan fanns, från 1658.

Hilma Af Klint

Hilma af Klint har man ju hört mycket om de senaste åren. Det har varit utställningar världen över, Lasse Hallström har gjort en film om henne.

Hilma bodde faktiskt i Helsingborg till och från under en period mellan 1920-1935. 1932 bodde hon på Kullagatan 58 vid S:t Jörgens plats. Där målade hon nedanstående tavla som såldes för 100:- på Killbergs bokhandel. 1934 bodde hon på Tågaborg, på Karl X Gustavsgatan 23. Efter det flyttade hon till Lund.

Gatan från vänster till höger är Hälsövägen, gatan som går inåt i bilden är Pålgatan.

Vad hon gjorde i Helsingborg vet man inte, men man tror att hon levde rätt tillbakadraget. Enda infon som finns i stadens arkiv är att hon betalade 13 :- i kommunalskatt 1932.

Man vet att hon hade en idé om ett tempel på Ven för sina målningar, men detta blev aldrig av. Sen har vi sett att hon hade 2 tavlor på Helsingborgsutställningen 1903.

Ur denna klippte han en liten ruta blått och en liten ruta gult. (Rutorna finns bevarade). När han kom hem till Sverige igen sa han att nu hade han hittat de rätta färgerna. Oscar Trapp ville också att den svenska flaggan skulle vara kvadratisk, men denna önskan fick starkt motstånd och flaggan blev utformad så som vi är vana att se den. Förslaget gick igenom och färgerna stadfästes genom 1906 års lag om rikets flagga, vilka är de färger Sveriges flagga har än idag.

Helsingborgs första bil och Sveriges andra bil.

1898 fanns det en enda bil i Helsingborg. Bilen var ett hemmabygge av smidesmästaren Carl Jönsson. Den encylindriga motorn drevs med acetylengas, men byggdes senare om för bensindrift. Carl Jönsson hade varit på resa utomlands och sett detta "mirakel", så han bestämde sig för att rita och bygga detta fordon. Före denna bil var det häst och vagn som gällde på vägarna. Carl Jönssons verkstad fanns på Kullagatan 29. Bilen som kallas "Jönssonbilen" skänktes 1934 till Helsingborgs museum. Den har sedan 2016 stått på Dunkers Kulturhus i utställningen "På gränsen", innan dess stod den i ett kallmagasin på Fredriksdal där en liten ekorr-familj bosatt sig under sätena.

Jönssonbilen.

Pernilla Gormélius

Lyssna på artikeln här

Patch Adams

Stängda hjärtan öppnar inga dörrar. Kärlek kan läka så mycket som inte kan skrivas ut på recept.

Mycket inom vården handlar ju om att dämpa symptom, snarare än att ta sig tid att hitta orsaken bakom. Det är lättare och billigare att skriva ut medicin, dessutom mer lönsamt för läkemedelsindustrin. Men är det bättre för patienten? Patch Adams sa "det är vårt syfte som läkare att förbättra livskvaliten, inte bara fördröja döden."

När Hunter Patch Adams la in sig på ett mentalsjukhus 1969 efter suicidal tankar, fann han sitt livs kall. För genom sitt sätt att vara, att ge kärlek och glädje till de andra patienterna, så upptäckte han en förändring i de andra patienternas mående. Och han upptäckte också att det var inte på grund av medicinerna, utan det var på grund av Patch's närvaro. Så då blev han klar över att nu ville han bli en läkare som gjorde skillnad och hjälpa folk på riktigt.

Det är detta ser vi i filmen "Patch Adams", från hur hans intressanta resa börjar, ända till rättegången där hans metoder ställs på sin spets.

Filmen från 1998 med **Robin Williams** i huvudrollen är en dramakomedi och är baserad på Hunter Patch Adams verkliga liv.

Patch Adams

<https://www.flickr.com/photos/electricsky/3820485419> Bild: Mark Blevis

Chris Bergström

Lyssna på Dunkers här

Lyssna på Hilma här

Källor:
Dunkers Kulturhus
Hbg Stadslexikon

Bilder:
Creative commons
Hbg Stadslexikon
DV Media

Patch Adams forts...

Filmen är gjord av **Tom Shadyac**, en amerikansk filmregissör som bland annat gjort filmer som "Den galopperande detektiven" 1994 och "Liar Liar" från 1997 med skådespelaren Jim Carrey.

Patch Adams är en film som fick mig att både skratta och gråta. När jag tänker på mina egna erfarenheter är det just de läkarna jag minns som pratade till mig som människa, inte till min diagnos. Jag har själv sett när läkare skrivit ut hemlösa patienter på vintern fast de fortfarande var sjuka, bara för att det var platsbrist. Därför slår mitt hjärta extra hårt för läkare som även är medmänniskor, just som Hunter Patch Adams.

Ett av hans uttryck är "När du behandlar en sjukdom, så kan det gå bra eller dåligt. Men när du behandlar en människa så blir det bra oavsett resultat".

Patch själv var kritisk till filmen, och tyckte att filmen inte helt gjorde honom rättvisa, då den visade honom mest som en "rolig" läkare. Men 2014, i den amerikanska tidningen Times, skrev han ett brev, riktat till den då bortgångne Robin Williams där han uttryckte sin beundran, kärlek och tacksamhet. Inte bara för Robins insats som skådespelare utan också för den fina människa han var, att det hade varit ett sant nöje att lära känna honom. Filmen gav i och för sig inte Hunter Patch Adams exakt det han hade önskat, men tack vare filmens framgång blev hans projekt *Gesundheit* uppmärksammat och det öppnade många nya möjligheter.

Patch är mest känd för sitt arbete som läkare och clown, men han är också en social aktivist som ägnat över 40 år av sitt liv med att förändra USA:s sjukvårdssystem.

Att döma, eller att inte döma, det är frågan

"Han slog mig lite lätt på axeln... Han hatar och mobbar mig!" Det tänkte man snabbt och förhastat som barn i skolan, när ens klasskompis går och gör likadant på de tjugo andra i klassen.

Lyssna på artikeln här

Michael Jensen

Att tänka för fort, eller att inte tänka alls, är något många av oss gör som barn. Faktum är att många fortsätter att göra det som vuxna. Man brukar säga att man blir visare med åren, och som äldre brukar man ha lite mer insikt och förståelse i hur man tänkte som ung. Och förhoppningsvis är man inte längre så snabb med att döma folk.

Jag kommer ihåg när jag flyttade till min andra lägenhet, på femte våningen i ett höghus. Det fanns hiss i huset, två till och med, och trappor såklart. Att ta hissen från första till femte våningen är ju självklart, men när jag flyttade in tyckte jag att det var oacceptabelt att ta hissen en våning istället för att ta trapporna. Så när jag en dag väntade på hissen och såg att den stannade på andra våningen tänkte jag "Fy fan! Vad lata de är!" Men när hissen väl kom ner till första våningen där jag väntade, hade de från andra våningen en cykel med sig.

Från den punkten i mitt liv, i början av tjugoårsåldern, var det något som bara bröts i huvudet på mig och jag började inse: Man ska aldrig vara för snabb med att döma, alla har alltid en anledning till det de gör och/eller till varför de är där de är i livet.

Tillbaka till skolan. Jag tyckte jag var mobbad och hade det dåligt i skolan i just den delen av mitt liv.

Men när jag tänker tillbaka nu när jag blivit äldre, så inser jag att jag hade det faktiskt väldigt bra i skolan, jämfört med många andra i den åldern. Jag hade många vänner, lärarna lyssnade på mig, jag hade det faktiskt roligt på rasterna och så vidare.

När jag var i den åldern så hade man ju inte erfarenhet av andra saker i livet, det som fanns det fanns. Men nu inser jag att jag hade det väldigt bra, och tur med för den delen.

Jag har också ett annat minne när jag var med min kompis. Vi åkte med hans bil, och när vi kom till en korsning så körde det förbi en annan bil i väldigt hög fart. Min vän sa något i stil med "Okej då! Kör för fort då!" Då kom jag att tänka på det med hissen och sa till min vän "Vi vet inte vart de ska åka eller hur bråttom de har. En släkting till dem kanske är döende på sjukhuset." Min vän påpekade att sjukhuset var åt andra hållet varav jag påpekade att det var kanske ett sjukhus i en annan stad. Vi vet helt enkelt inte.

Vännen gav sig till sist och sa "Vet du vad? Du har rätt. Jag ska inte vara för snabb med att döma."

Med åldern kommer mer insikt och med den visdom.

Den 11 maj var det dags för den första filmfestivalen för alla dagliga verksamheter i Skåne som sysslar med Media. I oktober kom ett mail från Niels Looge som är boendestödare i Burlöv, med frågan om vi var intresserade av att vara med och arrangera en filmfestival. Det visade sig vara ett antal kommuner som jobbar med film på olika sätt, och med stöd av Sofia Sidlov på Studieförbundet i Lundabygden drogs arbetet igång. Det var väldigt roligt att samarbeta och knyta kontakter med de andra kommunerna.

Det blev ett väldigt gott samarbete mellan verksamheterna, och kommunerna som var med och bidrog till festivalen var Malmö, Lund, Helsingborg, Kristianstad, Höör och Lomma. Till slut kom då dagen för filmfestivalen den 11 maj. Arrangemanget ägde rum på Kulturboxen i Lomma, som ligger på Pilängsskolan. Det var en väldigt bra lokal för syftet, och Olof Samuelsson som var dagens konferencier bjöd också på musik.

Det visades alla typer av filmer på festivalen, reportage, animerat, informationsfilmer, kortfilmer. Helsingborgs halvtimmeslånga film "Farbror Martin" fick avsluta dagen. Det var ett väldigt lyckat arrangemang, och tanken är att detta ska bli ett årligt arrangemang som kan flytta mellan kommunerna. Vi får se var festivalen hamnar nästa gång.

Bilderna uppifrån och ner: Överst DV Medias bänkrad; Mikael och Chris utanför Kulturboxen; intervjun med Emil Olin och Joel från Lomma; lokalen fylls av förväntansfulla besökare; Olof Samuelsson som var dagens konferencier intervjuade Carl Ingelsson innan slutfilmen "Farbror Martin"; på stora bilden är filmfestivalen i full gång.

Lyssna på artikeln här

www.dvmedia.se

Bilder: DV Media

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/8a/Hogwarts_Legacy.png

Mikael Nilsson

Bild: Stefans02 www.flickr.com/photos/stefans02/52715965019/in/photostream/

Hogwarts Legacy

– En spelrecension

Ett datorspel som är kul för alla, men ren magi för beundrare av Harry Potter.

Plattformer: PC, PS5, Xbox Series X/S, PS4, Xbox One, Nintendo Switch

Genre: Action, äventyr, öppen värld

Hogwarts Legacy! Spelet som tog världen med storm! Spelet vi drömt om i 20 år. Alla världens Harry Potter-fans minns hur förtrollade vi blev när Harry Potter-filmerna kom ut. Vi har drömt om ett spel som detta där vi själva kan utforska Hogwarts.

Många blev lite oroliga när man fick veta att det var 'Avalanche Software' som skulle göra detta spel, då de inte har lyckats med spelen de gjort tidigare. Men detta spel blev en stor succé! Spelet låg etta som det mest förbeställda spelet på 'Steam', månader innan spelet skulle släppas. Det finns många Harry Potter-spel men inget där man kan skapa sin egen karaktär, ett så kallat 'RPG-spel'. Detta spel funkar både för erfarna

RPG-spelare och Harry Potter-fans som tidigare inte spelat spel.

Handlingen är otroligt bra måste jag säga. Spelet går ut på att du är en elev som börjar direkt i årskurs 5 vilket är ovanligt. Du är nämligen den enda som kan se 'ancient magic' (uråldrig magi). Därför börjar berättelsen annorlunda än för de flesta eleverna på trollkarlsskolan Hogwarts. Och innan den första speltimmen har gått har jag blivit angripen av en drake, utforskat uråldriga ruiner och introducerats till skurken Ranrok.

Berättelsen kretsar kring en uråldrig och kraftfull form av magi som legat undagömd i århundranden. Du måste upptäcka dess hemligheter innan Ranrok kan använda magin för sina egna onda syften.

Eftersom spelets handling sker över hundra år innan Harry Potter och hans vänner sätter sin fot på Hogwarts, så behövs inga förkunskaper från tidigare böcker eller filmer för att njuta av spelets berättelse. Samtidigt får beundrare av Harry Potter en ny berättelse i en värld man förälskat sig i.

Utforskning av trollkarlsskolan är underbar, eftersom spelutvecklarna har byggt den med uppenbar omsorg och med stor respekt för källmaterialet. Trollkarlsskolan är dock byggd som en labyrinth, vilket gör den stundvis svår att navigera.

En bit in i spelet låser du upp "vid behov-rummet", där spelaren kan "förvara" fantastiska vidunder och odla växter, i syfte att tillverka olika saker som gör spelet enklare.

Stegvis, i takt med berättelsens gång, lär du dig samtliga trollformler kända från Harry Potter-böckerna och filmerna. Dessa används flitigt i spelets välgjorda stridssystem och för att lösa pussel.

Stridssystemet är actionfyllt, strategiskt och enkelt att vänja sig vid. Trollformler du lärt dig under spelets gång kan kombineras efter varandra med spektakulära resultat som följd.

Under min tid (55 timmar) med spelet mötte jag inte på några prestanda- eller tekniska problem. Jag spelade PS5-versionen. Men även om spelet är väldigt välgjort, så saknar det något som får det att sticka ut från mängden. Allt som spelet erbjuder finns i någon form i mängder av moderna spel. Spelet har också fått kritik; dels för att man inte tog med 'Quidditch' (en sport som spelas i filmerna), och dels för att det inte var 'Multiplayer' där man kan spela tillsammans med sina vänner, så kallat 'MMO'.

Även om jag själv inte bryr mig så mycket om Quidditch så förstår jag på ett sätt de som kritiserade det, eftersom det är en stor del av Harry Potter-världen. Och vad det gäller Multiplayer så är jag glad att det inte blev det eftersom jag gillar RPG-spel mycket mer.

Så omdömet av Hogwarts Legacy blir att det är ett välgjort spel som saknar unik identitet. Ett underhållande spel för alla, men ren magi för fans av Harry Potter.

Ranrok.

Bilder:
Creative commons

Lyssna på artikeln här

Lyssna på artikeln här

Mikael Nilsson

Ovanliga djur...

Christian Ulf

Lite om att träffa någon

Alla vill vi hitta den speciella personen som man får fjärilar i magen av. Idag har jag hittat en person som jag älskar väldigt mycket, men det har varit en lång väg. Hur hittar man den personen? Jag kan ge lite tips som har funkade för mig.

Det finns många dejting-appar som Tinder, Match och många fler. Tinder och Match skulle jag personligen inte föredra, dels för att det kostar pengar, dels så är det väldigt ytligt på sådana sidor. För att lyckas hitta någon på appar behöver man tyvärr se ut som en modell. Annars är man körd. Om man ändå verkligen vill testa på att hitta någon på internet så skulle jag rekommendera Mötesplatsen eller Facebook, där är det också gratis. På Facebook finns det många grupper för singlar.

Men det bästa är ändå att träffa någon i verkligheten, så man kan se personens insida. Till att börja med, hur ska man få reda på om den man gillar är singel? Hur ska man veta hur man gör ett bra intryck på personen, eller hur man får personen intresserad av en själv?

Mitt tips är att först prata lite med den du är intresserad av, vad han/hon gillar att göra på fritiden, om personen har djur mm. Sen när du lärt känna personen lite bättre så går du bara fram och frågar om han/hon skulle vilja hjälpa dig med en sak. Säg att det finns någon som du gillar utan att säga att det handlar om personen du pratar till. Om det till exempel är en tjej så frågar du henne om hur hon tycker en fin kille ska vara, eller tvärtom. På så sätt så får man veta vilka egenskaper hon uppskattar eftersom alla gillar olika. Och om du vill veta om hon är singel så kan du fråga om hon har någon, och i så fall hur det gick till när de träffades. Om det visar sig att hon är singel och det känns bra kan man när det är läge berätta för personen att det egentligen var henne det handlade om. Och hoppas på det bästa...

PIGGSVIN

SJÖ-KOR

TVÄTT-BJÖRN

DEL-FIN

SCEN-GÅNGARE

NOS-HÖRNING

KAL(L)-KON

STING-ROCKA

Lyssna på artikeln här

Tänkvärt om rikedom

Materiellt överflöd utan karaktär är den säkra vägen till fördärv.

Thomas Jefferson

Om det fria samhället inte kan hjälpa de många som är fattiga kan det aldrig rädda de få som är rika.

John F. Kennedy

Det är ett psykologiskt intressant faktum att människorna alltid blir mer missnöjda ju bättre det går för dem.

Frank C. Pimentel

